

↳ PARTY * * *
CONTEMPORARY

BOOKS
AND
TOOLS

✂ AND ✂
HOOKS
AND
STOOLS
AND
OK

ADHOCRACY VOL. I

 ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗΝ PARTY

 NAILHOOK. ΚΑΡΦΙ, ΡΗΤΙΝΗ, ΒΙΔΑ, ΦΑΝΟΣ

 POWER TOOL. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕ ΚΟΡΝΙΖΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ, ΦΑΝΟΣ

 ΒΙΒΛΙΑ ΑΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

 TRANSFERENCE. ΣΧΕΔΙΑ ΣΕ ΜΕΤΑΞΙ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ ΜΕ ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΙΣ ΣΕ ΛΑΔΟΚΟΛΛΑ, ΝΑΤΑΛΙ

 MULTIPURPOSE DEVICE. ΓΥΨΟΣ, ΝΑΤΑΛΙ

 ΔΥΟΣΜΟΣ, ΝΤΟΜΑΤΑ, ΜΕΛΙΤΖΑΝΕΣ, ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙ, ΜΠΡΟΚΟΛΟ, ΠΙΠΕΡΙ, ΠΕΠΟΝΙ, ΑΓΓΟΥΡΙ

 ΣΚΑΜΠΟ ΤΟΥ ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΗ. Ο ΜΑΣΤΕΡ ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΜΑΣ ΔΑΝΕΙΖΕΙ ΤΟ ΣΚΑΜΠΟ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 50', ΩΣ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΟΣ ΠΛΑΙ ΣΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ

 ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΥ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ. Ο ΜΑΣΤΕΡ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ ΦΑΝΟΣ ΠΑΠΑΣΑΒΒΑΣ ΜΑΣ ΔΑΝΕΙΖΕΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΟΥ ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ, ΩΣ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

 HEAVY-DUTY. ΧΥΤΟ ΜΟΛΥΒΙ, ΦΑΝΟΣ

 VERTICAL BOOK. ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ ΣΕ ΚΟΡΝΙΖΑ, ΝΑΤΑΛΙ

 FROM THE GUIDE LINES SERIES. ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ ΑΛΑΒΑΣΤΡΟ, ΜΠΡΟΥΝΤΖΟΣ, ΦΑΝΟΣ

 A NOOK IN THE ORDINARY. ΒΙΝΤΕΟ ΣΕ ΛΟΥΠΑ, ΝΑΤΑΛΙ

 ON STRIKE. ΨΑΛΙΔΙ, ΑΨΗΤΟΣ ΠΗΛΟΣ ΒΑΜΜΕΝΟΣ ΜΕ ΣΠΡΕΙ, ΝΑΤΑΛΙ

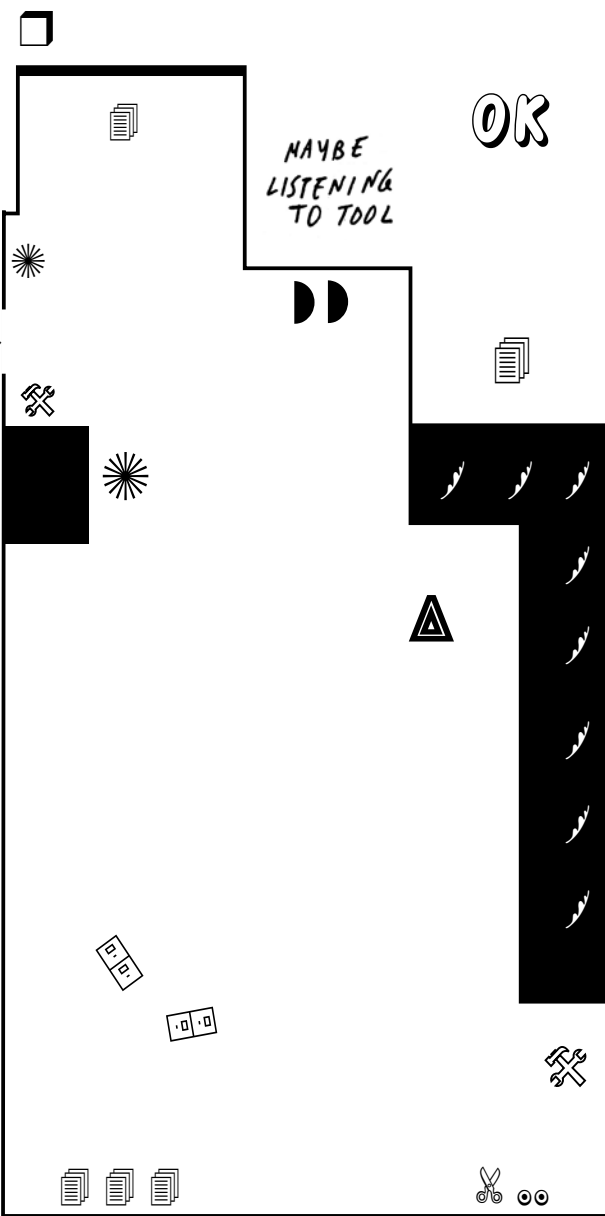
 WRITER'S BLOCK. ΜΟΛΥΒΙ, ΞΥΛΟ, ΠΕΤΡΑ, ΝΑΤΑΛΙ

 ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΚΟΠΗΣ ΠΗΛΟΥ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ

 ASSISTED STOOLS. ΣΚΑΜΠΟ, ΑΝΟΞΕΙΔΩΤΟ ΑΤΣΑΛΙ, ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΟ ΑΤΣΑΛΙ, ΦΑΝΟΣ

 GHOSTED. ΝΕΟΝ, ΦΑΝΟΣ

BOOKS
AND
TOOLS
AND
HOOKS
AND
STOOLS

MAYBE
LISTENING
TO TOOL

OK

AND
MAKING
SOMETHING
OUT OF NOTHING
USING THE LOGS
FROM OUR HOME'S
OLD ROOF

-
-
-
-
-
-
-
-

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Adhocracy Vol.I: Books and Tools, μια ερμηνεία Δρ. Χρήστος Χατζηγιάννου

Ας αρχίσουμε με τις αρχικές εντυπώσεις, τον τρόπο που εμφανίζονται τα πράγματα αρχικά, και γρήγορα να προχωρήσουμε στις οντολογικές δομές, δηλαδή στις συνθήκες που επιτρέπουν στα πράγματα να εμφανίζονται ως τέτοια. Εισερχόμενοι στην Party, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με πολλά πράγματα. (Χρησιμοποιώ τον όρο «πράγμα» με τον πιο τυπικό τρόπο—το εργαλείο είναι πράγμα, ένα έργο τέχνης είναι πράγμα, μια απροσδιόριστη απόσταση είναι πράγμα, μια αναλογία είναι πράγμα, η υπαρξιακή αγωνία είναι πράγμα, κ.λπ.). Τι είδους πράγματα υπάρχουν στην αίθουσα; Βιβλία, εργαλεία, φυτά και έργα τέχνης. Βιβλία: οδηγού, ευρετήρια, εγκυκλοπαίδειες, λίστες, εγχειρίδια, λεξικά, βιβλία αναφοράς, βιβλία σχετικά με εργαλεία. Εργαλεία: τα εργαλεία κάποιου σιδηρουργού, διαφόρων σχημάτων και μεγεθών, σαν πατρόν (μύλες) που δημιουργήσε για να δημιουργήσει άλλα αντικείμενα, μια ξύλινη δομή για την υποστήριξη βιβλίων και εργαλείων. Φυτά: δυόσμος, ντομάτες (κ.λπ.) φυτεμένα στην χτισμένη λεκάνη. Έργα τέχνης: ένα βίντεο σε loop, ένα καθρωμένο ημερολόγιο, ένα νέον φως, κ.λπ. {Θα μπορούσε κανείς να με σταματήσει εδώ και να μου επισημάνει ότι όλα τα πράγματα στην Party είναι έργα τέχνης, συμπεριλαμβανομένων των βιβλίων και των εργαλείων, λόγω του ότι εκτίθενται σε χώρο τέχνης. Συγκρατήστε αυτή τη σκέψη, αλλά κρατήστε την κατεσταλμένη για λίγο.}

Επομένως, έχουμε μια σειρά από πράγματα που emπίπτουν σε διάφορες οντολογικές κατηγορίες (με άλλα λόγια, αυτά τα πράγματα δεν είναι του ίδιου είδους, ο τρόπος «ύπαρξης» τους δεν είναι ο ίδιος, υπάρχουν με διαφορετικούς τρόπους): φυσικοί οργανισμοί, έργα τέχνης, και εργαλεία. Ας δούμε αυτά τα διαφορετικά είδη ύπαρξης και ως πούμε κάποια προκαταρκτικά πράγματα γι' αυτά, έτσι ώστε να ανοίξουμε τον ερμηνευτικό χώρο.

Οι φυσικοί οργανισμοί (φυτά) έχουν αυτόνομη ουσία, επιδεικνύουν σκόπιμη κίνηση της οποίας το τέλος (ο σκοπός) είναι η δική τους ευημερία, μολονότι συμμετέχουν σε δυναμικά οικοσυστήματα στα οποία τα μέλη αλληλοεπιδρούν με άλλα μέλη και ως εκ τούτου χαρακτηρίζονται από κάποια ετερο-κατεύθυνση [other-directedness] (ένα φύλλο προσαρμόζει τη θέση του έτσι ώστε να βλέπει προς την κατεύθυνση του φυσικού φωτός). Η ουσία τους είναι μια άδη προκαθορισμένη από μηχανισμούς *a priori*, αλλά υπάρχουν και ορισμένες δυνατότητες αναπροσαρμογών *ad hoc*.

Τα έργα τέχνης έχουν ένα πολύ «απέιθαρχο» τύπο ύπαρξης: είναι δύσκολο να καθοριστούν. Ίσως η αποφατική μέθοδος να βοηθήσει: τα έργα τέχνης δεν προκύπτουν στη φύση (με φυσικό τρόπο), αλλά δημιουργούνται από άλλους (ανθρώπους). Δεν έχουν προφανείς σκοπούς ή χρήσεις (σε αντίθεση με τα φυτά και τα εργαλεία αντιστοίχα) και παρά το γεγονός ότι το νόημά τους είναι ανοικτό και εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ερμηνεία που θα δώσουν άλλοι, και παρά το γεγονός ότι έχουν συλληφθεί σε ένα πλαίσιο τυχαιότητας και δυναμικότητας, διατηρούν κάποια αυτό-αναφορική ουσία, ένα μέρος της δομής τους είναι περιχαρακωμένο και μοναδικό.

Σε ό,τι αφορά στα εργαλεία και στον εργαλειώδη τρόπο ύπαρξης: σε αυτό το θέμα ακολουθώ τον Μάρτιν Χάιντεγκερ, ο οποίος στο *Είμαι και Χρόνος* υποστηρίζει ότι «[τα εργαλεία είναι] ουσιαστικά «κάτι για να...». Μια ολότητα [εργαλείων] συγκροτείται από ποικίλους τρόπους του «για-να»: εξυηρητικότητα, συντελεστικότητα, χρησιμότητα, χειριστικότητα. Στη δομή «για-να» ενυπάρχει μια παραπομπή κάτινος σε κάτι» (124).

Ας το αναλύσουμε αυτό λίγο. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους λειτουργούν τα εργαλεία: τα εργαλεία αφορούν τη δυνατότητα εξυπηρέτησης (εξυηρητόν έναν πρωταρχικό προβλεπόμενο στόχο/λειτουργία). Είναι ευνοϊκά για την συντέλεση ενός καθήκοντος (δηλαδή, επιτρέπουν στο έργο να προχωρήσει, αντί να το εμποδίσουν). Τα εργαλεία είναι χειριστικά (δηλαδή επιδέχονται επιδέξιμο χειρισμό). Αυτά τα χαρακτηριστικά, ανάγονται σε ένα βασικότερο, δομικό, χαρακτηριστικό, το οποίο ονομάζουμε «για-να». Αυτό σημαίνει ότι αυτό που κάνει ένα εργαλείο αυτό που είναι, είναι το γεγονός ότι η ύπαρξή του συνδέεται με ένα συγκεκριμένο τέλος, που βρίσκεται έξω από την υλική του παρουσία, που συνδέεται με ένα πραγματιστικό στόχο. Δεν υπάρχει εργαλείο έξω από τη σκόπιμη χρήση του. Το εργαλείο είναι αυτό που είναι λόγω του ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί από έναν χρήστη για να γίνει κάτι: το εργαλείο είναι εργαλείο στο βαθμό που χρησιμοποιείται για να εκτελέσει μια εργασία και τη στιγμή που σταματάει να το χρησιμοποιούμε, το είδος ύπαρξής του μετατρέπεται (δηλ. παύει να είναι εργαλείο). Επιχειρώντας μια βαθύτερη αναγωγή της δομής «για-να», ανακαλύπτουμε τον συστατικό χαρακτήρα της ανάθεσης ή της παραπομπής κάποιου πράγματος σε κάτι άλλο: η ουσία ενός εργαλείου συντελείται στην ανάθεσή του σε μια συγκεκριμένη εργασία, στον τρόπο που παραπέμπει σε άλλα υλικά, συστατικά και εργαλεία που συμμετέχουν στην εργασία. Για παράδειγμα, το σφυρί ως εργαλείο παραπέμπει στο καρφί που θα χτυπήσει σκόπιμα, το στυλό παραπέμπει στο χαρτί πάνω στο οποίο θα γράψει, και στις προτάσεις που θα γράψει, κοκ.

Τι σημαίνουν όλα αυτά για το είδος ύπαρξης του εργαλείου, σε σχέση με την ύπαρξη φυσικών οργανισμών και έργων τέχνης; Το εργαλείο δεν έχει καμία αυτονομία (όπως ένα φυτό), η κίνησή του είναι ετερόνομη, ενώ το τέλος τους (ο σκοπός του) βρίσκεται έξω από το ίδιο. Το εργαλείο κατευθύνεται πάντοτε προς κάτι άλλο, και έτσι η ουσία του υποτάσσεται σε αυτή την ετερο-κατεύθυνση. Το εργαλείο είναι ένας συνδυασμός καθορισμένης δυνατότητας, καθώς και απροσδιόριστης δυνατότητας που μπορεί να προσδιοριστεί *ad hoc*. Καθορισμένη δυνατότητα: η δυνατότητα τους σφυριού, είναι προκαθορισμένη ως προς το είδος της δραστηριότητας που θα χρησιμοποιηθεί, με βάση το σχήμα του, του υλικού του, καθώς και της σχετικής κατανόησης ως προς το τι αποτελεί «αποδεκτή χρήση» του σφυριού. Υπάρχουν, με άλλα λόγια, ορισμένοι κανόνες. Αναμένεται ότι θα χρησιμοποιήσουμε ένα σφυρί με έναν συγκεκριμένο τρόπο, και μερικές φορές αν

κάποιος το χρησιμοποιήσει με έναν απροσδόκητο τρόπο, γελάμε («ο Φάνος είναι τρελός! Χρησιμοποιεί ένα σφυρί για σελιδοδοκίμηση!», «Η Ναταλί είναι τρελή, βουρτσίζει τα δόντια της με ένα βιβλίο!») Αλλά οι προκαθορισμένοι κανόνες δεν εξαντλούν τον εργαλειώδη χαρακτήρα ενός εργαλείου. Είναι ΟΚ, και μάλιστα κάπως αναμενόμενο, ότι κάποιος θα χρησιμοποιήσει ένα συγκεκριμένο εργαλείο με έναν νέο, δημιουργικό, τρόπο, χωρίς αυτό να είναι «εντελώς παλαβό».

Ποιος είναι, λοιπόν, ο κόσμος των εργαλείων; Υπάρχει μια γενική δομή; Ο κόσμος των εργαλείων είναι ένα παραπεμπτικό σύνολο σκόπιμων δυνατοτήτων, το οποίο είναι ένα μείγμα καθορισμένων και ακαθόριστων δυνατοτήτων: ένα μείγμα *a priori* και *ad hoc* αποφάσεων. Αλλά, παρά το γεγονός ότι ο κόσμος των εργαλείων είναι ένας κόσμος δυνατοτήτων και ετερο-κατευθύνσης, κάθε εργαλείο διατηρεί την καταλληλότητά του [*appropriateness*], που σημαίνει ότι κάθε εργαλείο έχει μια ουσία σχετική με αυτό. Η προκαθορισμένη δυνατότητα του εργαλείου σημαίνει ότι δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν όλα τα εργαλεία για ισιόητες και για οποιονδήποτε σκοπό. Η πράξη οριοθετείται εκ των προτέρων. Και στο βαθμό που ο κόσμος των εργαλείων διέπεται από καταλληλότητα, αυτό σημαίνει ότι είναι ένα κάπως «κλειστό σύστημα» που έχει εγγενείς ιδιότητες, δηλαδή ιδιότητες [*properties*] που καθορίζουν τον χαρακτήρα του. Κάθε εργαλείο είναι ίδιο κατάλληλο [*propri-um*].

Adhocracy είναι ένα οργανωτικό μοντέλο που στερείται επίσημης δομής και ιεραρχίας. Είναι ενδιαφέρον να δούμε όχι μόνο την δομή αυτή διαφέρει από τη Γραφειοκρατία [*Bureaucracy*], αλλά και το πώς το *Adhocracy* απεραξεί τον κόσμο των εργαλείων, τροποποιώντας την ίδια την κατανοήση των εργαλειώδη. Το *Adhocracy* αφορά στην προσαρμοστικότητα, στην επίλυση προβλημάτων και στον *ad hoc* αυτοσχεδιασμό που ενεργοποιεί ανοιχτά συστήματα (ή, που διανοίγει τα ήδη υπάρχοντα κλειστά συστήματα). Ο *Grima* υποστηρίζει ότι «αντί του κλειστού αντικειμένου, η μέγιστη έκφραση του *Design* σήμερα είναι η διαδικασία—η ενεργοποίηση ανοιχτών συστημάτων, εργαλείων που διαμορφώνουν την κοινωνία επιτρέποντας την αυτό-οργάνωση».

Το *Adhocracy* δεν είναι τόσο απλό όσο ακούγεται, αφού μπορεί να αναλυθεί από διάφορες οπτικές γωνίες. Εντούτοις, ένα χαρακτηριστικό που θεωρώ αρκετά θεμελιώδες είναι η λογική της οικειοποίησης. Από μόνη της, η οικειοποίηση είναι πολιτικά ουδέτερη: μπορεί να οδηγήσει σε κακές πολιτικές (π.χ. στον καπιταλισμό), αλλά και σε καλές πολιτικές (π.χ. οικολογική ανακύκλωση [*recycling*]). Αλλά πέρα από το πολιτικό, είναι σημαντικό να σκεφτούμε τι κάνει η *ad hoc* οικειοποίηση στα εργαλεία, πώς - ίσως - ριζοσπαστικοποιεί τον τρόπο ύπαρξής τους. Το *Adhocracy* διέπεται από μια τεχνο-αισιοδοξία που μετατοπίζει την εστίαση από το πραγματικό [*actual*] και το προκαθορισμένο (σταθεροί κανόνες, σταθεροί ρόλοι), στο δυνατό και το απροσδιόριστο. Το μεμονωμένο εργαλείο δεν έχει πλέον σταθερή θέση σε μια ιεραρχία. Δεν συνδέεται πλέον με άλλα εργαλεία με προκαθορισμένο τρόπο, οι παραπομπές του δεν είναι πλέον πεπερασμένες, αλλά άπειρες.

Το *Adhocracy* ριζοσπαστικοποιεί τα εργαλεία με καταστροφικό τρόπο. Πρώτον, ανάγει όλα τα όντα σε εργαλεία: ανθρώπους, φυτά, έργα τέχνης. Τα απαλλάσσει από κάθε πραγματικότητα και από κάθε σχετική αυτονομία, και ανάγει την αξία τους στη χρησιμότητα στο πλαίσιο μιας σκόπιμης δραστηριότητας. Με άλλα λόγια, εξομοιώνει τα πάντα και τα μετατρέπει σε δυνητικά εργαλεία. Δεύτερον, ανάγει περαιτέρω αυτά τα εργαλεία σε υπερ-εργαλεία: το απόλυτο μέτρο επιτυχίας γίνεται ο αριθμός εργασιών για τις οποίες το κάθε εργαλείο είναι κατάλληλο. Το ιδανικό εργαλείο είναι λοιπόν κατάλληλο για όλα. Μήπως όμως γινόμαστε μάρτυρες αυτής της αναγωγής στην *Party*; Αυτό συμβαίνει όταν η τέχνη γίνεται *ad hoc*; Νομίζω πως όχι.

Ας επιστρέψουμε στην *Party*. Ο χώρος ήταν ένα παλιό κρεοπωλείο, που οικειοποιήθηκαν καλλιτέχνες και μετασχηματίστηκε σε *galeri*—ο χώρος απελευθερώθηκε απροσδόκητα προς το καλλιτεχνικό δυναμικό. Τα βιβλία, όπως το *Safety And Health Requirements Manual* ή το *Microsoft MS-DOS User's Guide*, βιβλία που δεν είναι τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από εργαλεία με συγκεκριμένη λειτουργία, εργαλεία που αναφέρονται σε κανόνες και προγραμματικές ενέργειες, απελευθερώνονται από το κλειστό παραπεμπτικό σύστημα λόγω της οικειοποιητικής χειρονομίας του καλλιτέχνη. Αυτά τα βιβλία αποκαλύπτονται πλέον ως εργαλεία ενός ιδιότυπου είδους, αλλά αποκαλύπτονται επίσης ως κάτι άλλο, ως αντικείμενα ιδιαίτερης κειμενικότητας. Τα εργαλεία του σιδηρουργού: δημιουργήθηκαν *ad hoc* με σκοπό τη δημιουργία άλλων εργαλείων. Η ιδιοποίηση του καλλιτέχνη αποκαλύπτει αυτά τα εργαλεία, των οποίων η λειτουργία δεν είναι άμεσα προφανής, ως τα «αρνητικά» άλλων εργαλείων στα οποία παραπέμπουν αντιστρόφως. Αλλά και ως άχρηστα αντικείμενα που προκαλούν αμηχανία. Και τι γίνεται με τα φυτά; Φυτά που έχουν οικειοποιηθεί, που έχουν φυτευτεί στη λεκάνη για τους σκοπούς αυτής της έκθεσης. Μήπως ανάγονται και αυτά σε εργαλεία; Και πάλι, ναι και όχι. Ναι, επειδή έχουν οικειοποιηθεί και μεταχειριστεί. Όχι, γιατί ενώ μπορούμε να δούμε το φυτό μέσα από τη σκόπια του εργαλείου, βάζοντας το φυτό μέσα στον ορίζοντα του εργαλειώδη, βλέπουμε ότι η ματιά μας, η πράξη μας, παραμένει ακατάλληλη και ανεπαρκής, αδυνατώντας να συλλάβει το φυτό ως προς τον τρόπο ύπαρξής του, και επομένως φανερώσει κάτι «ανοικιοποίητο» [*inappropriate*].

Όταν το *Adhocracy* γίνεται καλλιτεχνική πρακτική, συμβαίνει κάτι το ιδιαίτερο: είναι το ίδιο το *Adhocracy* που οικειοποιείται και μετασχηματίζεται. Το καλλιτεχνικό *Adhocracy* δεν ανάγει όλα τα πράγματα σε εργαλεία, και ούτε ανάγει τα εργαλεία σε υπερ-εργαλεία. Η οικειοποίηση εδώ δεν ελέγχεται από την αποτελεσματικότητα ή την γρήγορη επίλυση προβλημάτων, αλλά μάλλον, τολμώ να πω, από το βαθμό στον οποίο αποκαλύπτονται εκ νέου οι ακατάλληλες πτυχές της *ad hoc* πράξης, οι «ανοικιοποίητες» πτυχές.

Ο Χρίστος Χατζηγιάννου είναι ακαδημαϊκός φιλόσοφος από την Λευκωσία. Η έρευνά του εστιάζει στη φιλοσοφία του Heidegger για την τεχνολογία και τα συναισθήματα. Στα ενδιαφέροντά του συγκαταλέγονται και η φαινομενολογία, ο υπαρξισμός, η φιλοσοφία των συναισθημάτων, η αρχαία ελληνική φιλοσοφία καθώς και η φιλοσοφία της τεχνολογίας.

μέχρι 13.06.18, Τρίτη- Παρασκευή 17:00 - 20:00 **PARTY**